

Žan-Pjer Lesko

PROGRAM RADIONICE

- **Predstavljanje i analiza osnovnih kategorija POZORIŠTA SENKI**

Istorijski, geografski i sociološki aspekti pozorišta senki (Kina, Indija, Mediteran, Evropa)

- Tehnički aspekti
- Simbolički i filozofski aspekti

- **Studija SENKI sa stanovišta fizičkih atributa i emotivnih posledica:**

- Sredstva (platno, izvor svetlosti, siluete, predmeti, oblici, materijali)
- Providnost i neprovidnost
- Analiza dekorativnih elemenata i igre oblika koje formiraju
- Fizički efekti svetlosti na materijalima :
Upotreba svetlosnih izvora, relativno pomeranje u odnosu na platno i svetlosni izvor, promenljiva perspektiva, prikazivanje, nestajanje, bljesak, transformacija

- **Emocija**

- Značenje prostornih zona i dekorativnih elemenata
- Boja
- Realizam
- Simbolizam-
komični žanr, tragični žanr, određeni estetikom, karakter i kretanje silueta.

- **Praktičan rad uz pomoć adaptacije delova teksta „Kralj Ibi”:**

- Odabir estetike
- Elaboracija dramskih elemenata
- Scenografski koncept
- Pravljenje silueta, oblika
- Upravljanje i igranje glumca (koncentracija, disanje)

Prihvativši da animiram (vodim) radionicu o pozorištu senki, čija tradicija seže skoro do samog nastanka čovečanstva, moja namera nikako nije bila da prenesem različite tehnike koje su nastajale i razvijale se tokom vekova, u skladu sa religijskim tradicijama, običajima naroda koji su se njime služili i služe se i danas, ne bi li prizvali pažnju bogova, ismevali se vlastima, smejali se čovečanstvu ili plakali nad njegovom tragičnom sudbinom.

Cilj mog angažmana jeste da arhiviram i analiziram emocionalne namere koje upućuju na određenu estetiku.

Namera mi je da polaznike, buduće kreatore senki, obučim u tome da realizacija sopstvenog estetskog izraza bude u koherenciji sa emocionalnom namerom koju žele da predstave.

Opšti prikaz različitih tradicija pozorišta senki, predstavljen uz pomoć dijapozitiva, muzike, tekstova, bibliografskih referenci i lutaka, omogućuje da se izraz situira u istorijskom i geografskom kontekstu, objašnjavajući njegovu socijalnu upotrebu.

Navedeno omogućuje da polaznici počnu sa upoznavanjem tehničkog aspekta i osnovnih alata pozorišta senki:

- Platno-ekran (dimenzije, položaj, materijal)
- Različite karakteristike izvora svetlosti (jasnoća, blur, jačina...)
- Predmet projekcije (obim, površina, materija, oblik...)

Poigravanjem kombinacijama ovih elemenata, stiže se do osnovnih pojmova koji čine osobenost pozorišta senki.

Napomenimo: fizička i emocionalna transformacija predmeta putem svetlosnog izvora, opservacija i izbor materijala, pojmovi horizontalnosti i vertikalnosti, ritma, gustine i kompozicije, dubine, praznine i ispunjenosti, dekorativna površina, boje...

Kada gore navedeno bude izloženo, može se preći na osnovnu problematiku koja se tiče estetike pozorišta senki i njenih dramskih činioaca koji materijalizuju emocije.

Navedeno se odigrava prektičnim ostvarivanjem nekoliko scena povezanih sa sledećim žanrovima: tragedija, komedija i bajka.

Da bi ovaj rad bio propisno izveden, to podrazumeva da u obzir budu uzeti različiti nivoi kompetencija učesnika koji će doći do izražaja u raznim nivoima elaboracije predstave:

- Konceptualni aspekt / scenografski izbori, dramaturški izbori i režiranje
- Umetnički aspekt koji predstavlja uobličavanje ideja
- Aspekt izvođenja

Pokretima nije cilj realistična imitacija kretanja likova. Pokreti treba da pojačaju karikaturalno predstavljanje likova. Oni odogovaraju ekspeditivnoj energiji njihove veze.

Tako će se radionica razvijati na temeljima postavljenih pitanja estetike.

Pristup poetici prostora vrši se na osnovu analize slike i njene energije, bilo da je reč o bajci, koja sa sobom nosi energiju iščuđavanja, začaravanja, ili tragediji, koja traži strogo držanje i elokvenciju, ili pak komediji, koja traži energiju i karikaturu.

Na kraju, posebna pažnja biće posvećena poetici pokreta i osećanja, sa ciljem obogaćivanja emocionalnog vokabulara i njegovoj okupaciji prostora, putem studije pokreta i kretanja.

Silueta ocrtava osećanje sadržano u muzici uz pomoć daha glumca. Likovi nisu ograničeni na „banalne pokrete”. Oni ispunjavaju čitav prostor. Upravljanje siluetom je i upravljanje čitavim jednim prostorom.

Učesnici će biti navedeni da razmišljaju o sredstvima koja omogućuju najviši stepen saglasja između estetike i emocionalnih namera autora.

Metoda ovog pristupa izvodi se na sledeći način:

- Od kompozicije statične slike do dinamične slike
- Od jedne scene do njenog uvezivanja sa drugim scenama
- Od dramatizacije emocija do celokupne predstave
- Od gustine, ritma, boja svake scene, do njihove harmonije
- O povezivanju nekoliko emocija (nostalgija, tuga, žal, bes, revolt, bol, sreća...)

Žan-Pjer LESKO

Godine 1968. osnovao je sopstvenu trupu, nakon što je paralelno završio primenjenu umetnost i glumu. Interesuje se za nove pravce u francuskom lutkarstvu.

Vrativši se milenijumskim tradicijama pozorišta senki koje je Zapad odavno zaboravio, veoma brzo je pronašao sopstveni, originalni izraz, u kojem koristi popularnu estetiku povezanu sa oniričnom estetikom bajki, gde njegove predstave crpe svoju vibraciju, dinamičnost i emociju.

Kad je reč o pripremanju predstava, Žan-Pjer Lesko drži do potpune koherentnosti svog stvaralaštva : emocionalni univerzum biva izgrađen u originalnom prostoru i nastanjuje ga slikama, koreografijom, jezikom i muzikom.

Trupa osnovana 1968. svetsku slavu je stekla nakon dugog niza godina i brojnih turneja, u okviru kojih su izvođene predstave pozorišta senki i lutaka.

Francuske ustanove kulture podržavaju rad Trupe, tako da ne čudi činjenica da je ona deo programa brojnih institucija.

Među ustanovama koje podržavaju Trupu su:

Ministarstvo kulture Republike Francuske

Generalni savet regije Val-De-Marn

Skupština grada Fontene-su-Boa

Takođe je umetnički direktor Pozorišta Rublo («Théâtre Roublot») iz Fontene-su-Boa.

TRUPA

Direktor trupe Žan-Pjer LESKO

Osnovana 1968. godine, trupa je razvila umetnost lutkarskog pozorišta i pozorišta senki i među prvima u Francuskoj počela da radi na nekoj vrsti obnavljanja vekovne tradicije ovih izražajnih formi.

Ne odbacujući duh, niti estetiku azijske kulture, trupa je umela da pronađe sjajan originalni izraz: kroz pripovedanje od davnina usidreno u narodne priče iz čijeg neobičnog sveta potiču vibracije, dinamika i emocije svake njihove predstave. Iako je senka ono po čemu je prepoznatljiva, trupa ipak nije samo njoj okrenuta, već izvodi na scenu i čitavu porodicu marioneta koje upotpunjavaju priču i scenografiju.

Izbeći ćemo nabranjanja i reći da trupa redovno nastupa na najznačajnijim međunarodnim susretima lutkarskih pozorišta.

Njihov dugotrajni rad obezbedio im je 1981. status „bez mišljenja komisije”, a potom je 1988. godine usledilo potpisivanje trogodišnjeg ugovora sa Ministarstvom kulture Francuske.

Godinu dana pre toga, departman Val-de-Marn dodelio im je značajnu misiju: pokretanje državne manifestacije, Bijenale „Lutkarsko putovanje kroz Val de Marn” (1987...2001), koje se od tada održava svake godine.

Najzad, potpisali su ugovor o stalnom boravku sa gradom Fontene-su-Bua, koji im je dao na raspolaganje salu Rublo (1987) za čiju adaptaciju su dobili finansijsku podršku države.